

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÜPART KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.

Egész évre 10 frt. Félévre 5 " Negyedévre 2 " 50 kr. Egy hónapra 1 " 10 kr.

Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, Kutas Imre nyomdájában, astatn Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:

ét hasábon postáért 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelent hirdetéseknek leegyesítés történik. Helyi hirdetés minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sorra 20 kr. A hirdetéseknek valaminek a nyitási költségeknek egyenlő a kiadói iródban vételek fel. Az előfizetés és a hirdetésnek a kiadói iródban, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztési iródban csebezendők, megjutatva lóna-ház 1704. szám alatt

A habarék szétbomlása.

Debreczen, április 6.

Szegény habarék!

Na hiszen megjárt a programjával. Április elseje sem, volt mégis áprilist jaratott velök a híres zólyomi reformator. Már első percében világosan lehetett látni, hogy nem veszi be mindegyiknek a gymra azt a Szilágyi-Grünwald-féle programot; de tele beszélték a fejüket, hogy így lesz, meg amugy lesz, a pártion kivüliek rögtön csatlakozának hozzájuk, ide át is sergestől vannak, a kik csak a jelszót lelik, hogy megszökhesse a szabadelvű párttól s szaporithassák az egyesült ellenzék sorait. Grünwald Béla csak az előtérbe a hatalmas dandárnak, mely a döntő perczben eldobja az eddigi zászlót s ugy leteperi Tisza Kálmánt, hogy többé soha föl nem kél.

Ennyi biztatásra aztán nagy keservesen, magában morogva, kelletlenül megindult a habarék phallanx s az álmotodt dicsőség helyett derekas kudarczal haza is tért a képviselőházból. Apponyi, Szilágyi váltig biztatgatták, hogy se baj, Buda várát sem vették be egyszerre s a czigány is megverte a fiát, mikor mindjárt az első kártyán nyert; várjanak csak a tisztelt elvtársak, a mag el van vetve, idővel majd terebélyes fává nő s Isten segítségével valamikor majd meg is tartják árnyékában a győzelmi lakomat. — A czinkefogó már ki van állítva s a pártionkivüliek már repkednek is körülte, megkezdődtek velök az értekezletek s alapos a remény, hogy a tisztelt urak be is mennek a czinkefogóba.

Hát hiszen ez mind igen szép vizsgaszalás lett volna, csak az volt a baj, hogy ama sok jeles hazafi megérkezésének s a Bittó István ur leendő pártvezérségének örövendés híre ugy meghatotta az eddig bent levőket, hogy menten kifelé kívánczoltak a pártból. Elég volt már nekik a közigazgatási program is, nem kérnek még több komédiát.

Küittött a házi pörpatvar. Az okosabb megunták ezt a hol ide, hol oda való kaczerkodást, megunták ezt a meddő helyzetet, hol tehetségeiket nem érvényesíthetik, hol működésüknek semmi realis eredménye nem lehet s hol két szék közt mindig a pad alá esnek. Megkezdődött hát a próbálkozás, hogyan lehetne kifelé jutni. A „Lloyd”-ban és „Magyarország”-ban utóbbi időben feltűnő cikkekkel találkoztunk, melyek a szabadelvű párt s az egyesült ellenzék közti fusio eszméjét szelöztették. Minden jel arra mutat, hogy az egyesült ellenzék egyik árnyalata komolyan foglalkozik ez eszmével.

Ha ez egyesülési vágy öszinte s nem föltételes, a szabadelvű párt bizonyára örömezt látna visszatérni sorai közé azokat, kiket nem elvi ellentét, hanem csak félreértés választott el tőlünk. Pártunk kétségkívül nem egy kiváló tehetséggel lenne ezáltal ismét

gazdagabb. De ha nem számíthatunk teljes és öszinte csatlakozásra, afféle erőtetett fusiónál jobbnak tartjuk a nyilt ellenségeskedést. Ha az a lappangó eléguiletenség s az a szízfalak mögötti áskálódás térne vissza velök, mely a hajdani Deák-pártot aláasta, akkor jobb, ha tovább is a kormánypárt keretén kívül maradnak. — A számbeli szaporodás nem az erő, hanem a gyöngeség forrása lenne akkor a szabadelvű párt néve. Egy kompakt, szilárdan öszszetartó kisebb párt többet ér s több üdvös, gyakorlati eredményt is képes fölmutatni, mint egy nagyobb, de széthzódo elemekből öszszenyvezett, a hol minduntalan compromissumokra van szükség s a pártgöpezetének kerekai egymást bénítják meg működésükben.

Bármennyire szívünkben föl üdvözölök is tehát a rokon elemek egyesülését, csak ugy óhajtjuk azt, ha igazán egygyé forrnak.

Országgyűlés.

Budapest, márcz. 31.

A képviselőház mai ülésén érdemleges tárgyalás nem tartott, csak néhány szentesített törvények hirdettetett ki; továbbá új törvényjavaslatokat nyújtottak be a közoktatási miniszter a műemlékek fenntartására szükségelt póthitelről, az igazságügyminiszter a telekönnyvi naplókról s a közlekedési miniszter a helyi érdekű vasutakról s szintén némi póthitelről.

Legközelebbi ülés szombaton.

Vidék.

Sajtó tudósítónktól.

Böszörmény, 1880. márcz. 30. Tekintetes szerkesztő ur!

A helybeli mükedvelő-társulat tegnap, f. hó 29-én tartotta negyedik előadását fél évi fennállása óta. Már az előző előadásokról többé-kevésbé volt némi rövid ismertetés a lap hasábjain közölve, tehát következetlenség volna e mostanióról — mely talán utolsó volt e szezsonban — meg nem emlékezni, annyival inkább, mert ez utóbbi mind sikeréire nevezni mind pedig nehézségeit tekintve, hasonlíthatlanul felülmúlja a korábbiakat. Előadott pedig Szilágyi István „Haza s a sárga három parancs” című eredeti vígjátéka.

Az előadást ly nehéz darabban szemben is részemről olyannak tartom, mint a melytől a sikert nem lehet megtagadni s leszámítva némi szerepmentudást s némi túlzást helyenként a főzönség meglegedése s itt-ott zajos tapsai közt foly le az előadás.

A szereplők általában mindnyájan igyekeztek helyüket megállítani s figyelmes játékluknak sikerült is az előadás correctté s menettét folyékonytá tenni, a mi nem kis feladatot oly passusokkal szemben, mint a milyen p. a második felvonásban Otilia nagy monológja, mely a már igen gyakorlati színészno tehetségét is próbára teszi. Megjegyzésre méltó, hogy a mily csinosan voltak a kisasszonyok nagyrésben maszkírozva, oly esetlenül voltak az urak, s a kettő közötti különbség nagyon kirívó ellentétet képezett, a mi az utolsój pedig nagyon rouja; epen oly kirívó ellentét az is, hogy a „n a y n é n é”-nek ösz hája mellett életvidor, kedves telt arca volt, mely néha-néha meg egy mosolytól sem tartózkodott vissza.

Szóval egészben véve sikerült darabot láttunk s vajna ne ez lenne az utolsó a jelen idényen, hogy még legalább egy előadás

rendeztetnék az ugy is nagyon kimerített társulati pénztár javára.

G. A.

Gladstone és Beaconsfield.

— A két nagy államférfiu jellemzése. —

Ember emlékezet óta Albion ködborus ege alatt még nem folytak oly heves választások, mint az idén. Anglia két pártja: a konzervatív és szabadelvű szétoszoiva tartja a nagy nemzeti tábor s mi a világra kiható mozgalomnak különös érdekességét kölcsönöz, az, hogy egyelőre még csak gyanítani is alig lehet: melyik pártira néve fog hát eldőlni a győzelem?

Két ember képviseli mintegy magában személyesítve, Anglia politikai életét: Beaconsfield lord, a tory vagy konzervatív, és Gladstone, a whig vagy szabadelvű párt vezére. Beaconsfield a hatalom. Kétségbe vonhatlan fölénnyel s a nemzeti hagyományok értelmében gyakorolja, malatt sentimentális és idealista ellenfele a keleti háboru óta oly szerencsétlen oppozícióra vetemedett, mely ép ugy ellenkezik Anglia érdekeivel, mint nemzeti tradícióival. Beaconsfield gróf virágzó agg korát egy nyugodt, munkával és tanulmányal teljes, szenvedélyektől s nagy indulatoktól ment életfolyának köszöni. Sárghás, ranczós arca, kis hegyes, álla csucsat elföld szakkal inkább egy házáló szidóra, mintsem Anglia első miniszterére mutatna, ha szeméből a nagy esz fénye nem sugárzánk.

Pályája a legfényesebbek egyike, melyeket ember munka és érdemek segítségével megfuttat. Zsidónak született, de kikeresztelkedett. Regényiro volt, a képelet emberke, kiblen Balzac és Dumas egyeneslín látszókat, de politikussá lett, az első egykivéve hazájában. Midőn a parlamentbe lépett roz szónok volt és seki sem bizott tehettségében. Nem is vették komolyan, midőn a szöszékre lépett, kinevezték, a mi különben Bismarckal is megtörtént. De ő, mint Bismarck, azt felelte ellenfeleinek: „Nemsokára fognak önk eszedődi és meg fognak hallgatni, — fogadom!” — És szavának állt. A politikában nem az elvek és elméletek, hanem tisztán a gyakorlat embere, mint Bismarck. E politikának köszöni Anglia mai nagyságát; ez kiváló államférfiak jellemző vonása.

Beaconsfieldnek mely esze és eleven szelleme van, midig és mindentől; ép ugy beszél a társaságban, a szöszéken, mint a gazdasági egyletek gyűlésén a biráktról s az aratásról, bár maga nem ért a mezogazdaságról. Szóoklata a gunyak s a lágoló rhetorikának vegyülése s még a legünnepélyesebb pillanatokban is mosolyra készíti egy-egy megjegyzéssel halgatóit. Regényeiből meglehetősen nyugott szerzett magának. Kiadója egy-egy munkájáért átlag 10,000 frtot fizet neki s azonfeül perzenteket minden eladott példány után. Minisztermunkába mindennap elmegy, de nem lakik benne. Esténként vasutra ül s hamez egy ebédelti családja körébe, hughendin szep kastélyába, hol nehányzor a királyné is meglátogatta.

Gladstone kemény, szigorú, kissé szenvölös arcu ember; ép ugy lehetne őt Guizothoz, mint Beaconsfieldet Thiershez hasonlítani. — Oly versengésben is élnek egymással, mint élt a két francia. Gyűlölik egymást és a gyűlöletnek nem csekély része van Gladstonenak a keleti kérdésben követett hőbortos politikájában. Az átjatos és bigott Gladstone poklora ittét pogánynak tekinti a világos eszű Beaconsfieldet, kit el is nevezett a „politika Mehtójának”. Ez azonban nem gyűlöli vetélytársát, sőt bámulja képességeit; mindössze néha — kineveti.

Ismeretes Gladstone affektálása latin és görög tudományával. E miatt sok gunyos megjegyzést kellett zsebre tennie. Gladstone különben nagy tudományú, éles ítélőtehetségű ember, jó író és kitünő szónok.

Gladstone néhány év óta egy államférfi néve igen veszélyes betegségbe: a bő-

beszedésébe esett. Uton-utfélen nincs alkalom egy dikció megérésztésére, melyet elmulasztana. A lapszerkesztők már török rajta a fejüket, miként tartózkodhatnák fel e nagy áradatot, mert végre is közölnök kell beszédeit. Ha egyszer ezt nem tennék, az keserves napja lenne Gladstonenak, mert húsága leírhatatlan.

Gladstone gazdagságát apjától örökölte, ki azt mint rabszolga-kereskedő szerze.

Gladstone az angol „vallásos párt” kedvence; s az oppozíció viszketegeten kívül leginkább ez magyarázza meg Törökország elleni fellépését.

Külföld.

Angolországban már megkezdődtek a választások tegnapelőtt. Megválasztatott tíz szabadelvű, nyolc konzervatív. Az eddigi választások azonban semmi jelentőséggel sem bírnak s nem voltak vita aintti helyek.

Az olasz királyné a templomban. Nagypénteken d. u. 5 órakor Margit királyné egy udvarhölgy kíséretében meglátogatta a Szt. Péter templomot, mely zsúfolva volt, s letérdelve az oltár márványlépcsőjére, nevedőráig mély imába merült. Midőn eltávolodott, a nép lelkesítetten tapsolt és éljenzett. Mint az „Italia” írja, a királyné érkeztekora a Vatikánnak valamennyi ablakát ablakát becsukták a szolgálattevő svájcziai. Nagy feltűnést keltett az is, hogy a templomban nem adtak a királynénak teredpőt.

Elfogatások Szt. Pétervárott. A Lestukow utcában elfogtak bizonyos Kwaiakowsky nevű egyent, kit azon gyauu terhel, hogy részes a teli palota elleni merényletben. A merényletben részesnek látszó azon asztalos, ki a robbanás után eltűnt, szintén linyomoztatott. Egy kownoi nemes fia. Állítólag ez gyújtotta meg a kanócot. — A hadi törvénysek a legközelebbi napokban fognak itelni az elfogott nihilisták felett.

Aranyok Konstantinápolyban. A török szultán környezetéből kiindult cselszövények kivitték, hogy Midhat pasa kormányzó hatásköre pusztán Damaszkusra van szorítva. Szajrát három vilajetre osztották.

Külföldi rövid hírek. — Párisban Julia Alfréd, francia belügyminiszterüni tanácsos, nagy közönség előtt érdekes és alapos felolvasást tartott Magyarországról; Julia a magyar viszonyokat alaposan tanulmányozta s nemsokára megjelenendő könyve házktról, sokkal tisztább képet fog adni, mint a Tissot felületes műve. — Bernhard S arah most Amsterdamban vendégzerepel nagy sikerrel. — Assing Ludmilla német írónő, kinek pikáns leleplezéseivel tel iratai több évtel ezelőt feltűnést okoztak, Florencean megtelebolyodott.

Irodalom és művészet.

Kossuth könyvéről írják egy bécsi lapnak Budapestről, hogy annak első köteté május hó elején fogja elhagyni a sajtót és pedig egyszerre magyar, német és angol nyelven. A műnek fölötté érdekes részét fogja képezni azo levezetősor, melyet Kossuth nevezett rendőr-főnöke táviratilag Párisba helyt. E levelek föl fogják deríteni a homályt fölött mindaddig lebegett. Kossuth, ki eddig Mazzinivel, Ledru-Rollin és Hugo Viktorral a legbensőbb barátságban volt, rögtön engedett a meghívásnak s Párisba utazott. Nemsokára azután Londonba ment, hogy az angolokat az államcsínynek meggyerje. Ez sok ellenséget szerzett Kossuthnak, kik azonban kiengesztelődtek, midőn bírtették, hogy Kossuth a följajánlott szenatori állást s 30000 frank fizetést el nem fogadta, hogy mindent házája és az emigráltak érdekében tett.

Petőfi chinául. A Brassai-Meltz-féle összehasonlító irodalom-történeti lapok legközelebbi „Petőfiána” rovata többek közli „Tseuki-Tong” (örnap) Petőfi „Reszket a bokor, mert” kezdetű költeményének chinai fordítását közli. A fordítás címe: Tung pi zen tsy, s mint a szerkesztők megjegyzik, pekíngi classicus nyelven van ánylvetve. Erdekes a fölelítésre, hogy ugyanebből a Petőfi-féle dából (mely az 1848. év legutolsó öt rendbeli darabjaiból való) Petőfi polyglottát készit aoltir szerkesztőség már több év óta s ez alkalommal ismételve felhívja a hivatott fordítókat szives közreműködésre, szivesen fogadjanak bármely csekély tájbészre vagy idomra való fordításokat. A dalnak minden universalis relemek szabása mellett meg van a localis coloritje (Duna); mi polyglottába való szemelvényre különösen alkalmasnak teszi.

A „Hölgyek Lapja” mióta a „C s a l á d i K ö r”-vel egyesült, az egyetleln és legfényesebb hetenkint megjelenő sajtóadalmi és divatlap. Minden szám négy oldalra terjed párisi divatképeket hoz; ad ezenkívül párisi szines divatképeket, szabásrajzokat és szines munkadarazokat is. Előzetési ára évenyre 3 frt, félére 6 frt, egész évre 12 frt s így a legolcsóbb divatlap, mert míg a „Bazárók” adnak évenyre 2 frt 50 kr-t, a „Hölgyek Lapja” ad évenyre 3 frt 3 kr-t 13 számot. Elő lehet fizetni rá bntmely hónap elejétől kezdve.

A „Hölgyek Lapja” kiadásában kaphatók még az „Uj szépirodalmi Osarnok”, mely szám regényből áll, a melyeket az előfizetők reudkivil olcsó áron megszerezhetnek.

A „Koszorú” III-ik kötetének 4-ik füzeté hozza Arany János reudkivil sikerült fényképlenyű arczképét, mint mellékletet. — E füzet igen gazdag tartalommal van ellátva: Egy est Arany Jánosnál. Jókai Móról. „Emlények” című szép, bánatos költemények autografiája. Arany Jánosról. A pitypatytsárdá (elbeszélés.) Kazár Emittől. Török elem a Zrinyszában. Erdőy Belától. Régi dalainkból (költemény.) Tóth Endrétől. Élet és örökkévalóság (vázlat.) Kiséritől. Esengés (költemény.) Benedek Aladártól. Szini élet Kolozsváron a század elején. Dérnyétől. Iredalmi szemle.

Uj lap. Nyireghyán „Nyir vidék” címen Arányi Lajos szerkesztése alatt új társadalmi heti lap indult meg.

Az „Ország Viag” VIII. füzete igen érdekes tartalommal jelent meg. Többek közt találunk benne dolgozatokat Margittai Dezsőtől, Ágai Adóftól, Jakab Elekőtől stb. A képek s füzetben is igen sikerültek s szépek. Egy füzet ára 40 kr.

Napi hírek.

Azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük a jelen évenyre meg, azaz márczusi hó végével lejárt, valamint azokat, kik lapunkra előfizetni óhajtanak a közlő új évenyre tiszteltetlül figyelmeztetjük.

Lapunk előfizetési ára: Április-hora 1 frt 0 e. Április-junius 1/2 évre 2 frt 50 kr.

Előfizetheti helyben Kutas Imre könyvnyomdájában, — továbbá Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, s vidéken postautalvánnyal minden postahivatalnál.

A „Debreczeni Ellenőr” kiadóhivatala.

Ösztöndíjak debreczeni tanulóknak. Az országos magyar izraeli ösztöndíj-egylet választmányja az 1879-80. tanévre kihirdetett ösztöndíjakból, a f. hó 24-én dr. Rozsny József kir. tanácsos elnöklété alatt tartott ülésben a folyamodók közül két a pesti egyetemen tanuló debreczeni fiút is részesített segélyben. Nevezetesen Neumann Róbert első éves joghallgatónak az Arthur fele 100 frtos, Luszti Ignázt első éves bölcsészhallgatónak a 100 frtos egyleti ösztöndíj adományoztatott. Mindkettő a debreczeni ref. fő-

Ugyan legyen már esse, Betti, — férmedt reá uróje, — hisz azok a fiatal emberek gyermekek hozzáz képest.

De az öreg Betti nem látja be, hogy azért, mert egy pár évvel tár fiatalabbak... — Tizenöt évvel is fiatalabbak... — viszonzá az özevny uró; — vagy legalább tizze, — siet utána tenni.

Azt gondolta, hogy mégis nagyon sokat talált mondani. Sőt a mint a szemközti álló nagy tükörbe esett pillantása, ugy vélte, hogy talán tizet sem kellene mondania.

Az a gömbölydett rozás arcz, mely onnan rámosolygott, meghazudolni látszott az évek számát. Aztán ha igazán meggondolja, megsem egészen olyan ostoba beszéd az, a mit az öreg Betti fecseg, hogy hiszen Aranyosi ur is tizenöt évvel több öregebb.

Elég legyen már, Betti, strakítja félbe a fecsegőt ő nagysága; hanem az a gondolat, hogy Aranyosi is tizenöt évvel volt öregebb, még sokáig motoz a fejében.

Betti elhallgatott, hanem mikor a véletlenség még egyszer érintkezése hozta az ifju urakat urójevel (ez alkalommal a fiatalabb, az a sápadt volt szerencsés néhany szót váltathatni ő nagyságával), — a véu eseléd újra elkezdte a házasítgatást.

(Folyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

Kiki a maga szerencséjének kovácsa.*)

Elbeszélés.

Irtá:

Vértesi Arnold.

Két szegény ördög lakott együtt egy kis szobában, lehet annak már valami husz éve. Fiatalok voltak mindketten, ágróli szakadt szegény árva mindketten, rokonok nélkül, pártfogók nélkül, kitaszítottak a nagy világba. Istent csodája, hogy régóta el nem veszték! — Hogyan vergődtek el idáig, maguk sem tudták volna megmondani; még kevésbé, hogyan folytatták. Sívár küzködés volt ez a mindennapi kenyéret; olykor az egyiknek, máskor a másiknak nem akadt keresete s akárhányszor sem az egyiknek, sem a másiknak. Hanem az ifjuság mindenben tulzesi magát s a hídge, homályos kis szobácskában is ott az udvar hátulján ragyogó, aranyos légvárakat építettek.

Még nem bémítottuk az évek sulya a képelet szarnyait. Még nagyon fiatalok voltak, az egyik alig husz éves, a másik három vagy négy évvel több. Ha becsületlen felöltöztek volna, ha nem lett volna minden olyan ütött-kopott rajtuk, egyik ruhadarab nagyon

is bő, a másik nagyon is szűk, a kalap zsiros, a kabát szinehagyott, az ingalér foszladozó, — csinos legényeknek lehetett volna őket mondani.

Legalább Aranyosiné ő nagysága, az a barna, kövér özevny asszony, a ki ugyanabban a házban lakik földszint, csakhogy elől, nem ott hátul, az udvar végén, egy vélekedik s tán nem alaptalanul. Minden nap látja ablakai előtt elmenni az ifjakat és elég alkalma nyilt szemügyre venni őket. Néha úgy rémlik neki, mintha az öregebbik be is tekintgetne az ablakon; de az özevny hölgy azért hosszú ideig nem tudja elhatározni, hogy sajátkép mégis melyik a kettő közül érdekesebb. A fiatalabbik arca, ugy látszik, mintha mélyebb érzést fejezne ki, sápadtabbnak, melyet mindenki tudni föl; hanem ő nagysága ugy magányos örökben, a mikor ilyen bohóságok is megfor-dulnak elméjében, bevallja, hogy a másik ellen sem lehetne kifogást emelni, sőt bizonyos udvariaság előnyösen tünteti ki azt fiatalabb társa fölött.

Egy ízben a kövér, barna hölgy arany halacskaít etette a nyitott ablaknál s véletlen ruhájával letalálta seperi zsebkendőjét az ablak párkányáról. A fiatal ember gyorsan lehajolt, fölvetve és illedeimesen meghajtva magát, átnyújtotta és azóta valahányszor az ablak előtt elmegy s a hölgyet ott megpillantja, leemelni telapját, mely udvarias köszöndése mindig nyájasan viszonzoztatik.

Özevny Aranyosiné nem tagadja, — hogy neki tetszik az udvariaság, annál inkább tetszik, mennél kevésbé dícselkedhet vele boldogult első férje. S mikor ugy magányos óráiban a többi bohóság közt az is eszébe jut, hogy talán a gondviselésnek ugy fog tetszeni, hogy másodsor is férjhez menjen, erősen fölteszi magában, hogy olyan durva, nevetelen falusi ripóknek, nem nyujtja többé kezét.

Mennyit kellett kiállania a mellett az ember mellett, csak az Isten a megmondhatója. Hányzor lett gyöngeségére nyers szitok a felelet! Mintha még most is érezné az átázott bunda s a bagaria-csizma büzt. Sokszor ugy elsorult szíve, mintha még most is féltene kellene egy goromba, sáros lábtól szegély selyem-divánját, melyet minden régebbi maga porolgat le gondosan.

Minden oly izlésem, minden oly elegáns az özevny asszonyág lakásán, minden ragyog a tisztaságtól a három szobában, melyeket ő nagysága folyvást ökséiget; czifrázgat. Egész istenadta napokon át, főkép a lucskos, sáros özei és teli idő alatt szakadatlan csak azzal bibelődik, hogy mindenféle vankosokat, lábbalmozókakat, csemettyűbuzókat, falra akasztható kosárkákat himez selyemből, hárszából, gyöngyökből.

S ebben a finom munkában, melylyel kövér, rozás ujjacsái vannak elfoglalva, oly nyugodtnak és meglegedetnek látszik. Egyre

*) A Koszorúból, a Petőfi társaság közlönyéből.

iskolában végezte gimnásiumi tanulmányait kitűnő sikerrel.

— **Prielle Kornélia** asszony holnap másodszor lép fel színpadunkon, három kis vígjátékban.

— **Nyilvános köszönet.** A debreczeni „István” zömátomtársulat tekintetes közgyűlése a kereskedelmi iskola és a kereskedői körökhöz 30-30 forintot kegyeskedvén adományozni: kedves kötelességének ösmerem ezen nagy lelki aományokért a kereskedői testület nevében hálás köszönetemet kifejezni. Debreczen, 1880. ápril. 1. 1880. Szepessy Antal kereskedőtisztületi elnök.

— **Gyászjelentés.** Mély fájdalomtól levertetve jelentjük szeretett jó édes anyának, nagyanyának s testvérünknek néhai özv. Kőrösi Borbély Jánosné szül. Zagyva Máriának folyó évi márczius hó 31-dik napján, életének 78-dik, özvegységének 49-ik évében, véglegyöngülés folytán történt halálát. Hílt tetemei ápril hó 2 kán d. u. 3 órakor, előbb nagy-csapo-utca 302. sz. a. háznál, majd a reform. kistemplomban tartandó rövid egyházi szertartás után fogtak a cseleg-utcai sírkertbe örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességetekre rokonainkat, ösmerőseinket s a tisztelt közönséget tisztelettel meghívjuk Debreczen, 1880. ápril 1-jén. Borbély János és neje Némethy Sára gyermekeivel; Borbély Imre és neje Koszorus Julianna gyermekeivel; Kulcsár Imre, unokája — és testvére Zagyva Imre lelkész, nejevel Sarkady Johannával.

— **Boltfeltöres.** Ma reggel arra a hírre ébredtünk fel, hogy városunkban az éjjeli uzamervű boltfeltöresök történtek. A kiváncsiak egész serege látogatta meg azon helyeket, hol a rablók garázdálkodtak. A közönség közt mesés, természetesen hihetetlen hírek keringtek. Akadtak olyanok, kik látni vélték mint egyik vagy másik bolt ajtaját felszegték. Ma reggel megejtették a hivatalos vizsgálót s abból kitűnt, hogy a tolvajok négy helyen hatoltak be a boltokba, a Svoboda úti bolt pedig csak felszegték, de valami nem várt lármát elriasztotta őket, a lakatot már feltörve találták. Az első betörések a Széchenyi-utczán történtek. A tolvajok, — nem lehet tudni, hogy hanyan voltak, — a Dégenfeld háznak a haluzra nyíló kapuján hatoltak be az udvarra és a Gerébi fűszerkereskedésébe akartak volna bejutni, de ez nem sikerült, más kísérletet tettek és felszegték a Gréfné esztérgályos üzletének a Széchenyi-utczára nyíló kirakatát az üzletbe bemásztak s onnan több apró tárgyakat s állítólag 180 forint készpénzt vittek el. Innen a tolvajok a Földvári szomszédos czipéz boltjába hatoltak be szintén a kirakat ablakán keresztül, s néhány pár lábbelt tolvajoltak el. Állítják, hogy az mellett levő Keszler kalapos boltjába is bejutottak volna. Utóljára törték fel a Feldmann árverési intézetét, de itt igen csekély értéket kárt tettek. Azért mondtuk, hogy itt utóljára lehettek a tolvajok, mert innen valószínűleg valamely zárt megfotottak, ott felejtén egy barna jó téli kabátot, melynek zsebében egy fél arany fülbevalót találtak. — A Gréf kirakatában ma véronyomok voltak láthatók, mi arra enged következtetni, hogy a tolvajok valamelyike az ablak rostélyzatának felszítésekör, megszette kezét. — A tolvajokat mindenütt nyomozzák. A rendőrséget ez esetről nem lehet kötelesség mulasztással vádolni, mert a

tolvajok igen természetesen úgy intézkedtek, hogy az őrirát kijátszassák s ez a mint látszik sikerült is nekik. Az egész hosszú telen át városunkban nem esett ehhez hasonló nagyobb tolvajlás.

— **A nagyváradi szinkór** építése, mint a „Bihar”-ban olvassuk, meglepő gyorsasággal halad előre. Már a vakoláshoz szükséges lécszerkezet is készen áll. A páholyok talaja föl van töltve s csak pallózni kell. A színpad azonban csak legutóljára készül el. Az épület bejáratánál a felirat olvasható: „Tilos a dohányzás”. A lapok e tilalmat igen helyeslik.

— **Női ruhaszabás** Gusztvinyi Sándor úr ismét megkezdte előadásait a női ruhaszabásból. Szakavatottabb tanítót nem is ajánlhatnánk hölgyeinknek, mint Gusztvinyi, ki gazdag tapasztalataival s szorgalmas, lelkiismeretes tanításával már oly sok érdemet vi-vott ki magának. Legfőbb érdeme azonban az, hogy ő két hét alatt kivendéke dívatos szabásra megtanít aránylag kevés díjért. A kereskedők szíveskedjenek a Csúthy K. és Gyürki Sándor kereskedéseiben jelentkezni.

— **Balogh Bandiról** a kis bőgősről a következő hírt olvassuk: Berkes Lajos közelebb Párisba fog utazni. Bandáját egy kiváló erővel szaporította, ez Balogh Bandi a Balázs Kálmán zenetársaságából, kit jelenleg a legkitűnőbb gondnokának tartanak. Balogh Bandi az előkelő világban több fiatal embert tanít.

— **Postaügy.** A Hajdubörzsöny, Balmazújváros, Hosszupályi, illetőleg Nagy Léta és Sámsonba ismét visszanduló küldönc postajáratok f. év ápril hó 1-jétől nem mint eddig déli 12 órakor, — hanem naponta délutáni öt órakor indítanak vissza. — Mirel a t. ez. közönség azon megjegyzéssel értesítették, hogy az ezen helyekre szóló postai küldemények délutáni 4 1/2 óráig adandók fel. Kelt Debreczenben 1880. márcz. 25-én. A m. kir. postahivatal.

— **Hajós Zsigmond,** miután vidéki bangversenyeseit befejezte, körútjából visszatért a fővárosba. Hajós most Olaszországba utazik, hol ezennel állandóan fogja művészi pályáját folytatni.

— **Vesztett eb.** Az éjjel egy vesztett kutyát kerg-tett egy rendőr azon czélból, hogy a városból kiűzné, vagy agyonüti, vagy leöli. A vesztett eb a széchenyi-utczán több házi kutyát megmart. Jó lesz, ha megtörték a kelő intézkedés arra, hogy a megmart ebek elpusztíttassanak.

— **Káposztalé a tüdővész ellen.** mint leg-egészségesebb tisztító táplálék, különösen a tavaszi járványos idő alatt, midőn a levegő telve van miszmakkal, — felette ajánlatos, melylyel közelebb a tüdőbetegségeket feltűnő sikerrel gyógyítják akként, hogy egy poháryi káposztaléba vegyítünk egy kanál csukamáj-olajat s azt összekeverve élvezzük. Az eredményt kitűnőnek állítják.

— **Egy halom csontváz lelet.** Érdekes régiségekre akadtak legutjában Székes-Fehérvárott a vásártér rendezése alkalmával. Egy dom belsejében ugyanis mintegy 300 csontvázat találtak, köztük egy tatár koponyát is, s egy egészen ép tatár süveget. Ugyancsak e halom alatt több darab régi pénz is lelték, melyek közül néhányat már is igen ritka példányak ismertek fel. E pénzdarabok Pauer János székesfehérvári püspök tulajdonában vannak.

— **Szent Péter kézirata.** Egy Konstantinápolyban megjelenő héber lap azt a hírt közli, hogy szent Péter apostolnak egy nagyon érdekes eredeti „kézirata” fedezték fel.

— **A bécsi 60,000 frtos sikkasztót elítélték.** Az északi vasuti volt szolgálja Kager, ki 60,000 frtot sikkasztott el, négy évi, neje két évi nehéz börtönrre és Juriga házmaster négy havi fogdágra ítéltetett el. A többi vádlottakat fölmentették.

— **Az időjárás.** Az időjárás Európában a lefojlyt két utóbbi héten eléggé egyforma volt. Az atmosphaera állandóan nyugodt maradt s a Skandinavia fölött levő magas lég-súlymértő nyomásnak megfelelőleg, az egész Közép-Európában nyugati szél uralkodott. Az idő emellett túnyomólag derült volt, a hőmérsék azonban főleg az éji és reggeli órákban még átalán igen alacsony s a minimum egész Dél-Franciaországig és Felső-Olaszországig még mindig a 0 alatt, vagy igen közel hozzá állt. A maximum az alsó vidékeken, így az egész Északi-Németországban 12-20° C. között ingadozott. Leecsapódás igen kevés volt, ellenben Nagy-Britanniában gyakran, míg déli és keleti Franciaországban s Olaszországban a Középtenger mentén kevés kévén 48 óra óta esik. Oroszországban és Törökországban északi szél mellett igen hideg téli időjárás volt s Sz.-Pétervárról tegnap érkezett táviratok 10° C-t, a Fekete tenger partja mentén levő tartományokból pedig 4-6 fok hideget jelentettek. Konstantinápolyban a múlt héten még igen érzékeny hideg uralkodott, gyakran havazott s a hőmérsék alig szállt föl 1-2 fokozalra a 0 fölött. A légnemzés egyenlő fokozásból azonban biztosan várható, hogy a barometer lassan, de folytonosan leszáll s a déli szelek beálltával az éjjek is melegebbek válnak.

△ **Fővárosi rövid hírek.** — Lenhosszék József egyetemi tanár, Lajos portugál király által tudományos érdemeinek elismerésül a Krisztus-rend csillagos közpékeresztjével díszítettet fel. — Ujra a m. er. ú. a bizonytalan hír, hogy a „Comédie française” tagjai augusztusban Budapesten akarának vendégzerepelni. — A S. b. t. h. János, a jövő hóban új politikai lapot indít meg. — Felek és E. Kovács Gyula, mint olvassuk, a kolozsvári népszínműtársulat bécsi vállalatát hajlandóan nyilatkoztak egy-egy vendégjelölés támogatni. — Halmy Ferenczről sajnálattal olvassuk, hogy súlyosan megbetegedett, úgy hogy hogy Olaszországba kellett utaznia. — Gr. Festetics Pál eladja versenylovait s méneseit, a hűbényei félvérmenest már el is adta Dory Józsefnek és Bischitz Mórnak. — A szent koronát áprilisban a tudományos megvizsgálás napjaiban Rauscher Lajos mintarajztanodai tanár fogja lerajzolni, hogy később festményt készítsen róla.

CSARNOK.
A magyar csárdásról a külföldi lapok.
A francia lapok Budapestről most már mind sürűbben hoznak alaposan irt közlemé-

nyeket, leveleket, melyek valhára olyan szintben fogják feltüntetni fővárosunkat, hogy nemcsak „erdekes”-nek fogják tartani, ami sok körülmények között épen nem hiszhető. — A „Temps” hétfői száma is hoz egy budapesti levelet, mely szövege a parlamentről és szónokainkról, megemlíti, hogy a magyar szónoklat „lelkés és erélyes”, mintegy kinyomata a nemzet virágzó ifjúságának, s ez a képviselőházi vitáknak olyan élénk, szinte lázas jellegű kölcsönöz, mely kihat az egész nagy közönségre. Ennek az élénkségnek illusztrációját előhozza annak a két kis Robinsonnak az esetét (az egyik Kaes altábornagy fia) kiknek nem rég lefojlyt kalandja — elhatározták, hogy Nubiáig mennek, de nem jutottak tovább Balassa-Gyarmatnál annak idejében meglehetősen sennsötöt keletett. Megemlékezik a levél a trónörökös jegyváltásáról, a főváros tavaszi nyüzsgéséről, s — következik a csárdás.

Ez már elmaradhatlan minden külföldi levélben. „Onök ismerik a szenvedélyes, lázas, szinte örült táncot — ugymond — melyet a magyarok olyan lelkesült gyönyörrel élveznek. Láttam az idén táncolni a Hungaria szálló nagyertermében. Volt ott sok komoly politikus férfi, nagy ur s hölgyek a legelőkelőbb társadalomból. De a komolyag eltűnt, a méltóság félrevonult, hogy helyét engedjenek az élvezet gyönyörének. Az előkelő hölgyek átváltak fiatal leányokká, s táncoltak olyan mekivádlással „furia!” mondja a levelező, hogy még az is eszédlült bele, aki csak nézte. A zene, a tánc és a nyelv, ime ez a három nagy gyönyörűség a magyaroknak. Nemzeti zenéje, nemzeti táncza és nemzetének nyelve az, ami (s tegyük hozzá: szerencséjére!) megadja azon különleges tulajdonságait és népek, hogy bele nem oivad a nemzetek nagy családjába.”

Közgazdaság.
A székely tengeriről.
Debreczen, mártius 31.
Székely tengerivel 1879-ben tettem kísérletet, mert a mit felőle hallottam, arról győződtem meg, hogy Debreczen vidékének egyik legelőkelőbb növénye lehet, már csak azért is, mivel e vidéken átlánsan szokás, hogy az ősszel vetendő gabna nemleket tengeri után szóktak elvetni, — mely oknál fogva a tengeri kéréső betakarításának következtében az ősi vetés legtöbb esetben rossz munkába megy és így lett évről-évre káros termésünk áldozatul hozva a tengeri természetével tökéletesen kikérülhetünk, mert áprilisban elvetve már július végén letérhető. Én múlt évben május 22-kén vettem el és márcz. 15-én a görbét bevoit hordva s a kórja levágva, öt hat hold volt székely tengerivel bevetve és adott lemorzsolva hetven köböl szemet.

Egy egy kórón négy öt rövid cső díszleg, kórja kitűnő takarmány, mert rövid tenyészeti ideje alatt nem korhad annyira meg mint a közönséges tengeri kórja.

Semmi mást tekintve nem véve mint azt, hogy az áprilisi vetés után, még repeszt is vehetünk oly nagy érdeme, hogy nem szorul dicséretre.

Piaczi árak 1880. márt 23-án.

1 hectoliter buza	9.44—10.74
1 „ kétszeres	7.82—8.45
1 „ rozs	6.84—7.66
1 „ árpa	3.05—4.56
1 „ zab	5.42—3.90
1 „ tengeri	7.40—6.18
1 „ köles	6.18—6.52
1 „ köles kása	10.57
1 „ zsák burgonya	2.50
100 kilo szalonna	56, 57, 58
100 kilo háj	56, 57, 58

Felölös szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vértési Arnold.

Az első debreczeni árverési intézetben
kedden f. hó 6-án árverés tartatik; miután pedig ezen üzlet mártól, azaz április elsejétől fogva tényleg be van szüntetve és csak névleg áll fenn, míg a benne lévő tárgyak kivételnek, vagy elárvereztetnek iparkodnia kell az utóbbi minél nagyobb mérvben bírgetni s így sok tárgy kerül a mostani árverésre, u. m. arany és ezüstművek, órák, tajtpipák, látszó-velek, revolverek, puskák, férfi és női ruhák, bundák, kendők, csizmák, cipők, fehér-, asztal- és ágyneműk, képek, varrógépek, könyvek, mozsarak, vasalók, gyertyatartók stb.

Az elárverendő tárgyak jegyzéke az árverést megelőző vasárnap és hétfőn bárki által megtekinthető.

Felkérletnek mindazok, kiknek tárgyai eladattak, hogy a tárgyaikkert bejött összeget, mennyiben ez az előleget és illetéket tulajadja, az illető tértvények visszaadása mellett, kivégyék.

(X) **Rendkívüli fontos,** mellbajok és macacs köhögésben szenvedők részére az orvosok által eddig legjobbnak elismert és meglepő sikertől koronázott gyógyszer, (a gümőkór minden fokában gégehurut, idült köhögés vagy rekedtségnél) a Dr. Miller-féle mohónövényedv. A szenvedő emberiség ezen szerben a melre névze rendkívül becses eszközt bír, melynek biztos gyogyereje névze feltűnő bizonyíték rejlik abban, hogy fennállásának rövid ideje alatt, dacára a számtalan, fennem dicsért és ajánlott szernek, magának mindentelét utat nyitott. Eredeti téglgyekben van gyermekek és felnőttek számára. Egy téglgy ára használati utasítással együtt 50 kr. Debreczenben valódi minőségben egyedül Stenczinger K. fűszerkereskedésében kapható. Nyiregyházán Balla és Gusztáv uraknál. Nagy-Károlyban Kerekes B. urnál. Békés-Csabán Bartók L. urnál. Gyulán Kohlmann F. urnál. H.-Mező-Vásárhelyen Szokolovits Illés urnál. Kecskeméten Bóka Zsigmond urnál. (14—16)

Eladó tanyaföld.
A kishegyesen 3 és 1/2 nyilas épületmüküli tanya-föld és a hatvan-utczai kertben 4 kapa szőlő minden órán eladó; bővebb tudósítást ad csapó-u. 388. sz. a. Nagy Ferencz ügyvéd. Buday J.

Az ifjúság szépségét
a legkésőbb agzkorig megóvhatni minden **hölgy**
fóladata, mely kiválóan feltételezi a bőr leggondosabb ápolását.

RAVISSANTE SZAPPAN
du dr. Lejosse á Paris

a legjobb és leghirvevesebb illatos mosdó szappán a bőr szépitése és javítására. Használata után a bőr bárszony finom lesz és igen kellemes szagot tart meg. Sokáig tart és ki nem szárad, a ki egyszer megkísérlette, az soha többé nem használ más szappant.

Egy doboz (8 drb) ára 1 frt 50 kr., egy drb 50 kr.

RAVISSANTE ARCZPOR.
A párizsi és londoni hölgyvilág, valamint a legtöbb művésznő legkedveltebb arczpora. Mindazon t. hölgyek, kik egyszer használták, megjegyzédték, hogy a POUDE RAVISSANTE felülmúlhatatlan és természetes üdeséget ad a bőrszínnek, tehát lejobban ajánlhatjuk.

Nagy doboz ára 1 frt. Kisebb 60 kr., fehér vagy rózsaszín.

A ki szep és egészséges fogakat óhajt, az győződjék meg mihamarabb egyetlen kísérlet által, hogy mily kitűnő, majdnem csodálatraméltó hatású a

RAVISSANTE-SZÁJVIZ.

Minden savaktól mentes s a fogak ápolására legalkalmasabb éltető és balszamos növényanyagokból készült. Általa a foghús megerősödik, a fogak zománca ápolva, a rothadás elkerülve lesz, 10 csepp előegészes belőle egy korty vízzel, mely vegyülekek a fogak bevégzett tisztítása után, a szájt jól kibíltetik és soha sem kellend fogfájásban szenvedniük.

Nem létezik más készítmény, mely mindennapi használatnál oly hasonlíthatatlan jó eredményt biztosítana a fogak szépségére és fentartására névze, mint a Ravissante szájvíz, mely a fogakat megerősíti, megszűnési és megakadályozza, a fogfájást s a foghús vörössét, valamint a fogakra oly veszélyes fogkórosodást s a szájnak a legkellemesebb frisseséget és üdeséget kölcsönöz.

Egy eredeti üveg ára 1 frt.

Levélbeli megrendeléseket postafordulattal teljesít SVARCZ F. RAVISSANTE KÜLÖNLEGESÉGEK központú széküldési raktára Budapesten, városházter 9. sz. Debreczenben kapható valódi minőségben: Dr. Rothsznek V. Emil és Göllt Nándor urak gyógyszerártaiban.

S ó s - borszesz
Bárvárt Károlytól
valódi minőségben, eredeti árakon kapható Debreczenben
CSANAK JÓZSEF kereskedésében

mint egyedüli főraktárban:

Ezen hatóságilag engedélyezett kitűnő háziszser, mely a szegedi országos kiállításon érem éremmel a székesfehérvári kiállításon ezüst éremmel lett kitüntetve, különösen jó gyogyhatást eszközöl: reuhma, csuz, szagatás, fagyás, fej, fog, és fülfájdalmak s szemgyuladással, ezenkívül fogtisztító szerül is igen ajánlatos, a menyinyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti s a szájból minden kellemetlen szagot eltávolít.

Utánzósk meggátálása végett alább látható czimlapomat mely minden egyes itvegre ragasztva van, a budapesti keresk. kamaránál 100/1875 szám alatt mint védjegyet bekebeleztem.

tisztelettel
BÁRVÁRT KÁROLY.
Budapest IV. ker. Nagymező-utca.
(19) 5-?

Van szerencsém a t. ez. közönséget értesíteni, hogy nálam mindenféle **ASZTALOS- és kárpitos-munkák** kaphatók és megrendelhetők.

Ugy helyben, mint vidékre bármiféle **kárpitos-munkák,** mint bútorok egyszerűtől a legdíszesebb kiállítással.

szoba-diszítések stb. a legelőkelőbb árszámítás mellett felvállaltanak.

Bútorraktáram Széchenyi utca a „Korona”-szállodával szemben van.

Tisztelettel
Zatorszky István
kárpitos.

Tökéletes tiszta
FRISS ERFURTI VETEMENY-MAGVAKAT,
valódi
FRANCZIA PROVENCEI és legjobb minőségű **magyar luczernát,** valamint **OBERNORFI** kitűnő fajú **takarmányrépa-magot** legjutányosabb árban ajánl **Rickl József Zelmos.**

Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan eszközök.

63. 5-6

Mattoni Giesshubeli legtisztább égvényes savanyuvize,
a létezési szervek belegegeiben, gyomor- és hólyagbajokban, mint szintén rendszer napi italul orvoslólag a legjobban ajánlva.

Giesshubeli emésztési és mellpástíllák
gyomorbetegségekben és köhögésben, Mattoni Henriknél Karlsruheban.

BUDAI KESERUVIZ
szorulás és abból származó betegségek ellen, Mattoni és Ville Budapest. Kapható a gyógyszerártaiban és ásványvíz-kereskedésekben.
(5. 5-13)

103. szám.
budapesti gőzmalmi lisztek árjegyzéke
CSANAK JÓZSEF
lisztkereskedéséből
DEBRECZENBEN.
100 kilo kötelesség nélkül, szákkal egytt, készpénz fizetés mellett.
Egész zsák vételénél 5% engedmény.
Zsákok eljuttatásáért (4-8) 80% költség tartva a lisztek vételére.

100 kilo	17 60
50 kilo	27 60
A Buzadara nagy-zemű	26 60
apró	26 60
C Kiseb szemű	26 60
D Kirárliszt	25 20
E Langliszt	25 20
F Monliszt	25 20
G Zsemlyelisz	24 60
H 1-ső rendű	23 20
I 2-od rendű	22 20
J Feber kenyérlisz	21 80
K 1-ső rendű	20 80
L 2-od rendű	19 80
M Kiseb kenyérlisz	19 80
N 1-ső rendű	17 60
O 2-od rendű	17 60

Debreczen, 1880. febr. 28.